

Civilna iniciativa
Za Slovenijo in svobodo
www.voda.svoboda.si
zaslovenijoinsvobodo@gmail.com

Slovenija, 28. junij 2016

Državni zbor Republike Slovenije
Predsednik dr. Milan BRGLEZ
Ustavna komisija Državnega zbora
Poslanske skupine

ZADEVA: Stališče na osnutek ustavnega zakona – pravica do pitne vode

V Civilni iniciativi smo skrbno preučili predlog Strokovne skupine za pravico do pitne vode in predloge amandmajev treh strank, ki so jih vložili na Predlog stališča o osnutku ustavnega zakona EPA 463-VII, z dne 26.5.2016.

Ugotavljamo, da gredo vsi predlogi v smer, ki smo jo tudi sami 11. marca 2016, ob predaji peticije o zapisu neodtujljive pravice do vode v Ustavo RS, predali predsedniku Državnega zbora RS.

Takrat smo v državljanski pobudi, ki jo je podpisalo 52.000 varuhov vode, zapisali, da pod neodtujljivo pravico do vode za vsakogar razumemo, da bo v Ustavi RS zapisano določilo, ki bo smiselno zaobjelo naslednje zahteve:

- da je voda in dostop do vode splošna in temeljna pravica za vsakogar;
- da so vse vrste vod (površinske vode, podzemne vode, vodni tokovi) javno dobro, katero je država dolžna varovati in za njih skrbeti v imenu svojih državljanov in tudi prihodnjih rodov;
- da je voda vitalni del okolja, osnovna dobrina in naravni vir, ki je strateškega pomena za življenje ljudi, razvoj in varnost države;
- da se prepreči, da bi vodo obravnavali kot vsako drugo blago;
- da se vodni viri ne morejo privatizirati oz. komercializirati;
- da vodni viri služijo prednostno in trajnostno za oskrbo prebivalstva in gospodinjstev z vodo za pitje in higieno pred drugimi rabami vode;
- da se oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja kot neprofitna javna služba – torej ni možno več podeljevati koncesij.

Te zahteve so danes v večini upoštevane v predlogu 70. a člena, ki ga je pripravila Strokovna skupina za pravico do pitne vode.

Našega temeljnega predloga, da so vse vrste vod naravno vodno javno dobro, torej da ni možna privatizacija naravnih vodnih virov, pa Strokovna skupina za pravico do pitne vode ni mogla upoštevati, saj je imela mandat, da se osredotoči samo na pitno vodo.

Tako smo 25. maja na Ustavni komisiji med drugim tudi poudarili, da predlagamo poslanskim skupinam, da v fazi oblikovanja besedila Ustavnega zakona upoštevajo naš predlog in zapišejo, da so vse vrste vod naravno javno dobro s katerim upravlja država.

V času do današnje seje Ustavne komisije smo opravili, kar nekaj pogovorov s politiko in stroko, kako bi bilo najbolje smiselno zapisati naš predlog v Ustavo. Na povabilo PS SMC smo se srečali z njihovimi predstavniki in stroko, s ciljem umestitve našega predloga, da so vse vrste vod naravno javno dobro v predlagani člen Ustave RS. V tem delu smo se s PS SMC uskladili in se strinjamo s predlogom druge alineje »*Naravni vodni viri so naravno vodno javno dobro v upravljanju države*«. Strinjamo pa se tudi glede predloga za prvo alinej predlaganega 70. a člena, ki ga je predlagalo Društvo vodarjev Slovenije in ga je vključila v svoje stališče PS SMC ter se glasi: »*Vsakdo ima pravico do varne pitne vode.*«

Naš predlog, da na Ustavni ravni zaščitimo vse vrste vod, pa je povzela tudi PS ZL, ki je upoštevala naš predlog, da se kot javno dobro, poleg vseh vrst voda zaščiti tudi vodna zemljišča, kot je to že določeno v Zakonu o vodah.

Strinjamo pa se tudi s predlogom PS SD, ki predlaga, da se še v tem mandata državnega zbora uskladi vse zakone, ki urejajo področje oskrbe prebivalstva in gospodinjstev s pitno vodo.

Na podlagi naših stališč in prizadevanj, pogovorov oziroma usklajevanj s politiko in stroko ter na podlagi podanih stališč poslanskih skupin k Predlog stališča o osnutku ustavnega zakona EPA 463-VII, z dne 26.5.2016, v Civilni iniciativi Za Slovenijo in svobodo podajamo poslanskim skupina in Ustavni komisiji v razmislek sledeči čistopis Predloga stališča o osnutku ustavnega zakona EPA 463-VII:

1. V razdelku I. osnutka ustavnega zakona se predlagana dopolnitev 70. člena ustave uredi v novem 70. a členu in sicer v smeri:
  - da ima vsakdo pravico do varne pitne vode,
  - da so naravni vodni viri in vodna zemljišča naravno vodno javno dobro v upravljanju države,
  - da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev,
  - da naravni vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, niso tržno blago,
  - da oskrbo prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.

2. Pri pripravi predloga ustavnega zakona naj se preučijo tudi vsi ostali pomembni vidiki, ki jih je treba v zvezi s pravico do varne pitne vode oziroma njenim izvajanjem upoštevati na ravni ustavnega in posledično zakonskega urejanja.
3. V izvedbenem delu ustavnega zakona (II. razdelek) naj se v okviru tekočega mandata državnega zbora določi rok za uskladitev zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo področje voda.

Predlog besedila 70. a člena bi se tako glasil:

» 70. a člen
(pitna voda)

Vsakdo ima pravico do varne pitne vode.

Naravni vodni viri in vodna zemljišča so naravno vodno javno dobro v upravljanju države. Naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev. Naravni vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, niso tržno blago.

Oskrbo prebivalstva z varno pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.«

V Civilni iniciativi se zavedamo, da je vsakokratna sprememba Ustave velika odgovornost vseh, ki pri tem sodelujemo ter zahteva poglobljeno ustavno razpravo in nato odločanje. Zato smo mnenja, da je potrebno še naprej strmeti k čim širši razpravi o spremembi ustave, v katero pa se mora aktivno vključiti tudi Vlada s svojimi službami. Zavedati se je potrebno, da pri pripravi 70. a člena ne gre samo za simbolno dejanje temveč bo sprememba konkretno vplivala na zakonodajo in s tem na podzakonske akte.

Za Upravni odbor CI ZSS
Brane GOLUBOVIĆ

Tekst ni lektoriran, za kar se opravičujemo.

Upravni odbor CI Za Slovenijo in svobodo

Brane Golubović
Afrodita Hebar Kljun
Marjeta Pogačnik
Irena Kovačević

Ewa Jenko Gunnčar
Romea Žbogar Roshni
Boris Turk,
Dejan Ogrinec

Dušan Trušnovec
Ana Jug
Marjan Kogelnik

Za vsa morebitna vprašanja in informacije se lahko obrnete na Braneta Golubovića (041 696 482) ali nam pišete na naš elektronski naslov zaslovenijoinsvobodo@gmail.com.